

## بسم الله الرحمن الرحيم

### آغاز بخشی از پروژه CASA-1000 در آسیای مرکزی

(ترجمه)

#### خبر:

در تاریخ ۳۱ مارچ، بهره‌برداری از شبکه انتقال برق «داتکا-سوغد» با ظرفیت ۵۰۰ کیلوولت که به‌عنوان بخشی از پروژه CASA-1000 ساخته شده، آغاز گردید. صدر جباروف و امام‌علی رحمان رؤسای دولت قرغیزستان و تاجیکستان در مراسم گشایش این پروژه از طریق ویدیو کنفرانس شرکت نمودند.

گزارش‌ها حاکی از آن است که طول این خط انتقال به ۴۸۵ کیلومتر می‌رسد و در آینده زمینه صدور برق به افغانستان و پاکستان را فراهم می‌سازد. پروژه بین‌المللی CASA-1000 با هدف صادرات برق از قرغیزستان و تاجیکستان و تقویت پیوندهای انرژی میان آسیای مرکزی و جنوب آسیا طراحی شده است.

این پروژه چهار دولت قرغیزستان، تاجیکستان، افغانستان و پاکستان را در بر می‌گیرد و مرحله نخست آن در سال ۲۰۱۴ با پشتیبانی و مشارکت مالی چندین نهاد بین‌المللی آغاز گردید. برآوردها نشان می‌دهد که هزینه کلی اجرای این پروژه حدود ۱/۱۷ میلیارد دلار خواهد بود. در راستای تحقق آن، قرغیزستان موفق شده از مؤسسه بین‌المللی توسعه (وابسته به بانک جهانی) وام ۳۸/۲۵ میلیون دلاری، از بانک سرمایه‌گذاری اروپا ۷۰ میلیون یورو و از بانک توسعه اسلامی ۵۰ میلیون دلار دریافت نماید.

#### تبصره:

قرغیزستان و تاجیکستان از جمله دولت‌هایی‌اند که در آسیای مرکزی بیش‌ترین ذخایر آب شیرین جهان را در اختیار دارند. هر سال با آب‌شدن یخچال‌های طبیعی در کوه‌های بلند، رودخانه‌های این دولت‌ها پرآب می‌گردند. بیش از ۷۵ درصد خاک قرغیزستان را کوه‌هایی فرا گرفته که بلندی برخی از آن‌ها به ۷۴۳۹ متر می‌رسد. در عین حال حدود ۹۳ درصد سرزمین تاجیکستان نیز کوهستانیست و ارتفاع بعضی از قله‌های آن به ۷۴۹۵ متر می‌رسد. این ویژگی‌های طبیعی برای قرغیزستان و تاجیکستان زمینه‌ای فراهم ساخته‌اند تا بتوانند تقریباً بدون نیاز به صرف هزینه یا تلاش گسترده برق تولید نمایند. با آن‌که در سطح منطقه نیروگاه‌های متعدد برق‌آبی ساخته شده و ظرفیت تولید برق افزایش یافته است، مردم آسیای مرکزی هنوز هم در تابستان و زمستان با کمبود انرژی روبه‌رو هستند. از سوی دیگر، بهای برق نیز پیوسته در حال افزایش است.

در نگاه نخست، هدف از اجرای پروژه CASA-1000 پاسخ‌گویی به نیازهای برق مردم افغانستان با جمعیتی نزدیک به ۴۰ میلیون نفر و پاکستان با بیش از ۱۹۰ میلیون نفر به‌نظر می‌رسد؛ اما واقعیت فراتر از این است. در پشت پرده این پروژه، قدرت‌های استعمارگر چون امریکا و بریتانیا قرار دارند؛ دولت‌هایی که حضور و نفوذ نظامی در منطقه دارند. تأمین بودجه این پروژه نیز توسط نهادهای غربی از جمله بانک جهانی، بانک توسعه اسلامی، اداره توسعه بین‌المللی امریکا (USAID) و وزارت توسعه بین‌المللی بریتانیا (DFID) صورت گرفته است. هدف اصلی این نهادها از سرمایه‌گذاری در چنین پروژه‌هایی، نه کمک به مردم منطقه، بلکه تضعیف نفوذ روسیه و گسترش سلطه غرب بر منابع طبیعی آسیای مرکزیست؛ جایی که همواره صحنه رقابت قدرت‌های بزرگ بوده است.

چنانچه ثبات در افغانستان برقرار شود و گروه طالبان به چارچوب نظم بین‌المللی تحت رهبری آمریکا بپیوندد، افغانستان به شاهرهی راهبردی برای انتقال منابع انرژی و معدنی آسیای مرکزی مبدل خواهد شد. به بیان دیگر هزاران تن طلا، فلزات کمیاب و ذخایر کلان گاز و نفت آسیای مرکزی از مسیر افغانستان به سایر دولت‌ها انتقال خواهد یافت. در چنین وضعیتی، برق تولیدشده در قرغیزستان و تاجیکستان از طریق پروژه CASA-1000، نه برای آسایش مردم منطقه، بلکه برای استخراج و انتقال منابع طبیعی افغانستان و پاکستان به سوی غرب مصرف خواهد شد.

هدف اصلی این پروژه تأمین انرژی برای کارخانه‌هاییست که در خاک افغانستان و پاکستان احداث خواهند شد تا منابع طبیعی منطقه را فرآوری و بسته‌بندی کنند؛ کارخانه‌هایی که نهایتاً در خدمت منافع استعمارگران غربی قرار خواهند

داشت. محصولات این صنایع از راه‌های دریایی به بیرون از منطقه صادر شده و سود هنگفتی که از این مسیر حاصل می‌شود، عمدتاً به جیب سرمایه‌داران خارجی خواهد رفت؛ نه به نفع مردمی که منابع‌شان به یغما می‌رود.

به وضوح می‌توان گفت که دولت‌های استعمارگر غرب با راه‌اندازی پروژه‌های گوناگون، توانسته‌اند منابع طبیعی آسیای مرکزی را به سود خود بهره‌برداری کنند. هیچ‌یک از این پروژه‌ها در نهایت منفعتی برای مردم آسیای مرکزی یا جنوب آسیا به‌دنبال نداشته و نخواهد داشت. همچنان‌که در گذشته نیز چنین بوده است، مردم این منطقه با کمبود انرژی، فقر و بی‌عدالتی دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

**نویسنده: ممتاز ما وراء النهری**

**برای دفتر مطبوعاتی مرکزی حزب‌التحریر**

**مترجم: عبدالرحمن مستنصر**

**12 اپریل 2025م.**

**14 سوال 1446ه.ق.**